

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2004 / 1282	Doknr.: 25
Mottatt: 27 JAN 2005 ASR/MA	
Saksbeh.: GHE	Ark.: 504
Kopi:	Avskr.:

Vår saksbehandler/tlf.
Anzjøn, Siri, 22 03 70 98

Vår ref.
2004/06355
Deres ref.
200401282-/GHE

Oslo,
25.01.2005

Rapport om organisatoriske modeller for nasjonalt genressursarbeid - høring

Vi viser til henvendelse vedrørende ovennevnte i brev av 8. desember 2004. Utredningen omfatter organisatorisk samordning av genressursforvaltningen i Norge. Vi har lest denne med interesse, og vil komme med noen kommentarer sett fra et forskningsmessig perspektiv knyttet blant annet til biologisk mangfold og bioteknologi.

Innledningsvis vil vi gjøre det helt klart at vi ser behovet for en ny struktur for organiseringen av arbeidet med genetiske ressurser. Vi finner det foreliggende forslaget om å etablere ett organ som en felles overbygning over de allerede etablerte tre genressursutvalgene innen kulturplanter, husdyr og skogstrær som et godt grep, spesielt med tanke på bedre koordinering og ressursutnyttelse. Også tilrådingen om å knytte Norsk genressursråd, gjennom en omstrukturering, til det nye genressurssenteret som et styre, vil bidra i samme retning.

Videre er vi i prinsippet også positive til arbeidsgruppens anbefaling om å inkludere akvakultur i arbeidet med genressurser, men vi mener at dette ikke kan skje før det har vært en prosess med de aktuelle parter.

Mandatet for arbeidet med organisatoriske modeller innen genressursforvaltningen omfattet i utgangspunktet kulturplanter, husdyr og skogstrær. I rapporten argumenteres for at det foreslåtte opprettede nasjonalt Genressurssenter også bør engasjeres i oppgaver knyttet til genetisk variasjon i vill flora og fauna. Ambisjonen er at Genressurssenteret skal bli et faglig og forvaltningsmessig tungt organ. På sikt er vi åpne for at arbeidet utvides til også å omfatte genressurser i vill flora og fauna. Før en kommer dit, er det imidlertid en lengre vei å gå. Arbeidsgruppen er selv inne på noen av utfordringene knyttet til et utvidet ansvarsområde, blant annet i avsnittene 2.2 *Faglig avgrensning av mandatområde* og 2.3.3 *Et utvidet senter for bred aktivitet på genressursområdet*.

Det er positivt at genressursarbeidet gis økt oppmerksomhet og at bedre organisasjonsmodeller foreslås implementert. Vi ser positivt på at fokus utvides utover domestiserte arter. Spørsmålet

om å inkludere fiskegenetiske ressurser for akvakultur og "ville" genressurser gjør imidlertid saken mer omfattende og kompleks, og må i tilfelle utredes av et *mer representativt utvalg* også med tanke på miljøinteressene. Det er nærliggende å peke på Hamar regionen (nevnt i rapporten), Havforskningsinstituttet, NTNU/NINA og Universitetet i Tromsø/Fiskeriforskning som aktuelle deltakere. De nevnte institusjoner er involvert mot disse problemstillinger på bl. a. torsk og laks.

Det er helt klart positive effekter av samordnet planlegging og gjennomføring av tiltak innen genressursforvaltning for landbruk, akvakultur og naturlige populasjoner i andre arter, som utredningen gir en god begrunnelse for. Det bør i tillegg til den rent næringsutnyttelsesvinkling som rapporten beskriver også gis rom for andre typer begrunnelse for genressursbevaring, blant annet med tanke på at de "ville" genressursene ikke bør begrenses til å bli et bibliotek for næringsinteresser, men like mye ta utgangspunkt i de behov som både grunnleggende og anvendt forskning og miljøforvaltning til enhver tid måtte ha på dette området.

Det er mulig at de ambisjonene som trekkes opp i nest siste avsnitt i sammendraget går noe langt når det antydes utvikling av et senter for genressurser generelt, blant annet med tanke på de gitte finansielle rammer for forslag om nye modeller. Uansett er det viktig at genressurssenteret koordineres med sentrale *nasjonale* aktører som Artsdatabanken, den norske GBIF-noden (GBIF: Global Biodiversity Information Facility, opprettes primo 2005) og de norske universitetsmuseene. Det kan være flere løsningsmodeller, fra en viss koordinering til mer tett samarbeid. FUGE satsingen (Funksjonell genomforskning i Norge) i Norges forskningsråd bygger opp og støtter aktiviteter som adresserer problemstillinger som tas opp i det foreliggende dokumentet (se spesielt *Dokumentasjon* s. 19), men også andre aspekt. Den kompetanse og de data som bygges opp her må adresseres i det videre arbeidet.

Ved en større samordning er det viktig at denne utviklingen også sees i sammenheng med det som skjer *internasjonalt* på feltet:

- Vi viser til den danske GBIF-nodens internasjonale konferanse om molekylær biodiversitet <http://www.danbif.dk/conference2004/> og til anbefalinger angående *Genetic Biodiversity in Natural, Agricultural and Other Economically Used Systems: Measurement, Understanding and Management* fra forumet European Platform for Biodiversity Research Strategy (EPBRS) som Norge er en del av. Anbefalingene kan leses her: http://www.bioplatform.info/decl_italy.htm (kontaktperson Magnar Bjerga, Norges forskningsråd).
- Viktig at det opprettes koblinger til arbeidet med å opprette en Global biobank på Svalbard i FN-regi (kontaktperson Cary Fowler, Noragric) samt til arbeidet med å opprette et internasjonalt nettverk av genøkologi-laboratorier i UNEP-regi (kontaktperson Terje Traavik v/UiT).
- Genetisk biodiversitet er med andre ord på full fart inn i bevisstheten til sentrale institusjoner innenfor forsknings- og museumssektoren.
- Det bør sikres at arbeidet skjer i overensstemmelse med Konvensjonen om Biologisk mangfold, som Norge har ratifisert: <http://www.biodiv.org>.

Vi konkluderer med å gi vår tilslutning til forslaget om et Norsk genressurssenter og den organisasjonsmodell som er foreslått, med hovedhensikt å samordne allerede eksisterende organers virksomhet.

Vi er også positive til ambisjonen om at arbeidet etter hvert skal omfatte akvakultur – etter en nødvendig prosess med aktuelle parter.

På lenger sikt er vi åpne for en utvidelse av genressurssenterets arbeid til også å omfatte genressurser i vill flora og fauna. For å få dette til, gjenstår imidlertid mange utfordringer som blant annet vil kreve brede prosesser for å kunne oppnå gode løsninger, jfr. våre ovennevnte kommentarer, og som også er berørt av arbeidsgruppen i den foreliggende rapport.

Med vennlig hilsen

Norges forskningsråd

Kristin Danielsen

Avdelingsdirektør

Innovasjonsdivisjonen

Siri Anzjøn

Seniorrådgiver